

Sygn. akt II BP 2/06

POSTANOWIENIE

Dnia 3 sierpnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Beata Gudowska

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa J. K.

przeciwko M. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w L.

o przywrócenie do pracy

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 3 sierpnia 2006 r.,

skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powódki

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych w L.

z dnia 4 listopada 2004 r.,

odrzuca skargę.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 4 listopada 2004 r., Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Spółecznych oddalił apelację powódki J. K. od wyroku Sądu Rejonowego-Sądu Pracy, oddalającego jej powództwo o przywrócenie do pracy w sprawie przeciwko „M.” Spółce z o.o., dzielając ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, według których rozwiązanie z powódką umowy o pracę w trybie natychmiastowym z winy pracownika, było uzasadnione, wobec nieusprawiedliwionej nieobecności w pracy w dniach 16, 18 i 19 grudnia 2003 r. W

ocenie Sądu nieusprawiedliwiona nieobecność powódki w pracy stanowiła ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych, uzasadniające rozwiązanie umowy o pracę w trybie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.

Powódka nie skorzystała z możliwości zaskarżenia tego wyroku kasacją, zaś jej skarga o wznowienie postępowania, została odrzucona (postanowienie Sądu Okręgowego- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 lipca 2005 r. oraz z dnia 4 października 2005 r.).

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku z dnia 4 listopada 2004 r., powódka powołała się na wyrok Sądu Okręgowego- Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 grudnia 2004 r., którym oddalono apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od wyroku Sądu Rejonowego w L., zmieniającego – na skutek odwołania powódki -decyzję organu rentowego i przyznającego J. K. prawo do świadczenia rehabilitacyjnego od dnia 4 listopada 2003 r. na okres 360 dni. Zdaniem skarżącej wobec treści wyroku, nie można przyjąć, że nieobecność powódki w pracy w dniach 16, 18 i 19 grudnia 2003 r., będąca podstawą rozwiązania z nią umowy o pracę w trybie natychmiastowym, była nieusprawiedliwiona. Tym samym wyrok z dnia 4 listopada 2004 r. objęty skargą jest niezgodny z prawem i jako taki winien być wyeliminowany z obrotu prawnego. W podstawie skargi powódka podniosła naruszenie prawa materialnego – art. 52 § 1 pkt 1 k.p., wskazując, że wyrok spowodował szkodę „dwojako rodzaju, mającą charakter materialny i niematerialny”. Szkada materialna to nieuzyskanie odszkodowania za niezgodne z prawem rozwiązanie umowy o pracę w trybie natychmiastowym w kwocie 14 845,73 zł. oraz odprawy emerytalnej w kwocie 17 320,03 zł. Szkada niematerialna zaś to niezgodne z prawem przyjęcie, że dopuściła się ona ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych.

Jednocześnie powódka wskazała, że nie wносиła kasacji od tego wyroku, bowiem po wykorzystaniu świadczenia rehabilitacyjnego, uzyskała prawo do emerytury, nie mniej jednak w sprawie występuje wyjątkowy przypadek określony w art. 424¹ § 2 k.p.c., „albowiem niezgodność z prawem orzeczenia z dnia 04 listopada 2004 r. wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego”.

Postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r. skarga została przyjęta do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Przepis ten wyraża zasadę, że przesłanką dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest wykorzystanie przez stronę przysługujących jej środków prawnych. Wyjątek od wskazanej zasady przewiduje art. 424¹ § 2 k.p.c., który w sytuacji gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych, dopuszczalność skargi uzależnia od kumulatywnego spełnienia dwóch przesłanek: istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela. W przedmiotowej sprawie wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c., nie występuje.

Poddając analizie okoliczności nieskorzystania przez powódkę z przysługującego jej środka zaskarżenia w postaci kasacji, stwierdzić trzeba, że był to jej świadomy wybór, podyktowany przeświadczeniem, że kasacja nie zostanie uwzględniona. Nieskorzystanie przez powódkę z przysługującego jej prawa do wniesienia kasacji od orzeczenia Sądu drugiej instancji nie nastąpiło zatem w okolicznościach, które można by zakwalifikować jako wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c.

W orzecznictwie przyjmuje się, że jako „wyjątkowe wypadki”, pozwalające na złożenie skargi od orzeczenia sądu pierwszej instancji, można wskazać ciężką chorobę strony, uniemożliwiającą wniesienie środka odwoławczego, katastrofę czy klęskę żywiołową ewentualnie uzyskanie od pracownika sądu błędnej informacji co do sposobu i terminu zaskarżenia (tak w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2006 r., III CNP 4/06, OSNC 2006/6/113).

Również charakter zarzucanego w skardze naruszenia, które miało doprowadzić do niezgodności z prawem zaskarżonego orzeczenia, nie przemawia za uznaniem go za wyjątkowe.

Fakt, że po wydaniu wyroku objętego skargą (4 listopada 2004 r.), powódka uzyskała prawo do świadczenia rehabilitacyjnego (wyrok z dnia 9 grudnia 2004 r.), nie oznacza, że ustalenia faktyczne, stanowiące podstawę przypisania jej ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych, mogą być traktowane jako „wypadek wyjątkowy”, uzasadniający złożenie skargi od orzeczenia sądu drugiej instancji. Warto zwrócić uwagę, że ocena niezgodności z prawem orzeczenia musi dotyczyć nie tylko treści orzeczenia – rozstrzygnięcia, ale również okoliczności i uwarunkowań towarzyszących jego wydaniu, w tym w szczególności ustaleń faktycznych, które w sprawie zostały poczynione. W świetle tych ustaleń powódka była nieobecna w pracy bez podania przyczyny nieobecności w dniach 16, 18 i 19 grudnia 2003 r., co zostało ocenione jako ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych.

Z tych względów, uznając że w sprawie nie zachodzi wyjątkowy wypadek określony w art. 424¹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w postanowieniu na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.